

[ANASAYFA](#) > MADDE DETAY

Madde Detay

TEİS'in tamamlayıcı çalışması olan Türk Edebiyatı Eserler Sözlüğü (TEES) erişime açılmıştır.

<https://tees.yesevi.edu.tr> adresinden ulaşabilirsiniz.

Sait Maden

(d. 3 Mayıs 1931 / ö. 19 Haziran 2013)

Şair, çevirmen, ressam, grafiker

(Yeni Edebiyat / 20. Yüzyıl / Anadolu-Osmanlı-Türkiye)

ISBN: 978-9944-237-86-4

Çorum'da doğdu (bazı kaynaklarda doğum tarihi 1932 olarak belirtilmiştir). Çorumlu Mandaloğulları ailesindendir. İlk ve ortaöğrenimini Çorum'da tamamladı. On üç yaşındayken şiir yazmaya başlayan Maden, on sekiz yaşında Fransızcadan çeviriler yaptı. Şiire ve resme olan tutkusundan dolayı İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi (şimdiki adıyla Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi) Resim Bölümünde yüksek öğrenimine devam ederek Bedri Rahmi Atölyesinden mezun oldu (1949-1954). Resim sanatının yanı sıra 1950'li yıllardan grafik sanatıyla yakından ilgilendi. 1955-1960 arasında tiyatro dekorları ve sinema afişleri tasarladı ve çizdi. 1960'tan sonra ilgisini tamamen grafik sanatına yoğunlaştırdı. Sekiz bin kitap ve dergi kapağı çizerek bu alanda bir rekora imza attı. Kitaplarda kullandığı fontların bir kısmı kendi tasarımıdır. 500 kadar da logo, broşür, ambalaj ve etiket tasarımı yapan Maden, siyasi partiler için seçim afişleri de tasarlamıştır. 1958-1963 arasında gazetelerde ressamlık yaparak geçimini sağladı. 1964'te kendi grafik atölyesini kurdu ve profesyonel grafiker olarak çalışmalarını sürdürdü. 1968'de faaliyete geçen "Grafik Sanatçıları Derneği"nin kurucularından biri olan Sait Maden, bir süre derneğin başkanlığını da üstlendi. 1979'da başladığı ve Türkiye adına bir ilk olan "Başlangıcından Bugüne Türk Grafik Sanatı" adlı kapsamlı projesini zaman ayıramadığı ve sponsor bulamadığı için tamamlayamadı. Ancak kitabın birinci bölümünü *Çevre* dergisinde yayımlatmayı başardı. Projenin 1830 sonrasına ait bölümünü ise özet olarak kaleme aldı ve *Grafik Sanatı* dergisinde yayımlandı. Sait Maden, logo tasarımlarını 1990'da *Simgeler* adını verdiği kitapta topladı. Şiir ve çeviri kitaplarını yayınlayabilmek için 1996'da Çekirdek Yayınları'nı kurdu. Eşi Ayten Maden de çocuk kitapları yazar ve çizeridir.

Sait Maden, 19 Haziran 2013'te hayatını kaybetti. Maden, *Varlık* Dergisi 1950 Çeviri Şiir Yarışması Birincilik Ödülü (Baudelaire'den "Moesta et Errabunda" ile) ve Türk Dil Kurumu 1976 Çeviri Ödülü'nü (Aragon'dan "Elsa'ya Şiirler" ile) almıştır.

Edebiyatla ilgisi on üç yaşından itibaren yazmaya başladığı ve on sekiz yaşında da çeviri yoluyla ilgilendiği şiir sahasında gerçekleşir. Küçük yaşlardan itibaren Anadolu'nun bütün sesleriyle kulağının dolduğunu, on iki yaşına kadar ninniler, ilahiler dinlediğini dile getiren şair, on üç yaşında divan şiirini okumaya başladığını ve Leyla ile Mecnun'u ezberlediğini söyler. Aynı yıllarda "bir oturuşta yüz dize aruzla şiir yazdığının" altını çizer ve Dıranas'ın Baudelaire çevirisini okuduktan sonra dikkatini çeviri işine yönelttiğini belirtir (Andaç 1997: 4). Maden, akademi yıllarında ilk olarak Eminönü Halkevi'nin sanat etkinliklerine katılmaya başlar ve ilk yazılarını *Beş Sanat* adıyla Halkevi'nin çıkardığı dergide yayımlar. Bu süreçte edebiyatla ilişkisini, "Beş altı şair arkadaşımın birlikte bir şiir sergisi açtım orada; kaligrafim çok iyiydi, şiirleri kendi elimle yazdım. Dergiye bir kapak çizdim. İlk profesyonel işim buydu" (Durmaz 2008) şeklinde dile getirir. Bundan sonra şiirleri, şiir yazıları ve çevirileri *İstanbul*, *Yeditepe*, *Türkçe*, *Yansıma*, *Türk Dili*, *Yazko Edebiyat*, *Somut*, *Gösteri* ve özellikle sürekli biçimde *Soyut* dergisinde yayımlanır. Dilin yenileşme olanaklarını sonuna kadar kullanarak kendine özgü bir şiir dili kurmaya çalışır.

Şiire aktif olarak başladığı süreçte Türk şiirinde kullanılmayan veya çok az kullanılan ölçüler dener. Sözelimi dokuz heceli şiire yeni duraklar bulur, on altı hecenin ötesine pek geçmeyen dizeleri yirmi dört heceye kadar yükselten örnekler kaleme alır. Değişik duraklardaki biçimleri kullanarak zengin sesler elde etme yoluna gider. Şiirin geçmişe özgü temel değerlerinin yok olduğu düşüncesiyle ahenk unsurlarını ve ölçüyü önemseyen Maden'e göre, "Nasıl anatomi ve fizyoloji bilmeyen bir hekim, statik bilmeyen bir mühendis, armoni (ses matematiği)

edebiyat ilişkisini kendisi şu sözlerle dile getirir: “Benim grafiğimi biçimlendiren, alttan alta etkileyen ve destekleyen, besleyen tek kaynak benim şiir tarafımdır. Edebiyatım, benim resmimi çok besledi” (Durmaz 2019). Şiirini görsel sanatıyla bir araya getiren Maden, resimle şiir birlikteliğini oldukça önemsemiştir. “Bende şiirle resim birbirini törpüleyerek gelişti; bir alandan ötekine sürekli bilgi, görgü, deneyim aktardım. Bu yüzden şiirim genelde imge ağırlığına dayalı bir nitelik kazandı. Söylediğim her şeyin yalnız zihinsel değil, görsel olarak da algılanmasına çalıştım” (Andaç 1997: 5).

Bir yandan şiir yazar Maden, diğer yandan şiir çevirileri yapmaya devam eder. Çeviri onun sanatçı kimliğinin önemli bir bileşeni olarak küçük yaşlarda başlayıp ömrü boyunca sürdürdüğü, kendisine ödülleri kazandıran en önemli alan olur. İspanyol Lorca’nın şiirlerini Türkçeye çevirebilmek için İspanyolca öğrenir. Dünyanın ünlü şairlerinden başta Baudelaire olmak üzere Mayakovski, Aragon, Lorca, Neruda, Paz, Eluard ve Perse ile pek çok yabancı şairin şiirlerini Türkçeye çevirerek Türkiye’de tanınmalarını sağlar. Çeviri konusunda dünyanın en büyük gezginlerinden biri olduğunu düşünen Maden, “Dünyanın bütün dillerini dolaştım. Çeviri yapmadığım ülke, ulus, toplum çağ kalmadı.” söylemini ve kendisini çeviriye iten sebepleri de Feridun Andaç ile yaptığı söyleşide şu sözlerle dile getirir: “Yalnızca bir merak değildi bu. Kendi şiirimden kaynaklarını arıyordum. Türk şiiri besin olarak yetmiyordu. Dünyanın en aç insanıyım ben. Bir yandan Lorca’yı Fransızcadan çevirmeye başladım, diğer yandan da İspanyolca öğrendim. Hem yanlışlardan kaçmak, hem de ürünün doğuşunu anlamak için bu çabaya girdim. Aynı şey Mayakovski’de oldu” (Andaç 1997: 4). Sait Maden bir dönem Hayyam gibi birtakım İranlı şairleri çevirmek için Farsça da öğrenmeye çalışır.

Sait Maden’in Türk edebiyatında özellikle 1950’de Varlık Yayınevi tarafından düzenlenen çeviri yarışmasında aldığı birincilik ödülünden sonra tanınırlığı artmıştır. Şiirde biçim-içerik ilişkisine son derece önem vermiş, şiir dünyasını resim ve grafik alanlarındaki yetkinliğiyle harmanlayarak oluşturmuştur. Şiirlerinde belli bir anlayış, akım ya da şairin etkisinde kalmak istemediğini ifade eden Maden, “etkilenmeyeyim diye bütün şairleri okudum” (Andaç 1997: 5) diyerek özgünlüğünü korumak istediğinin altını çizer.

Kaynakça

- Andaç, Feridun (1997). “Bir Söz Simyacısı Sait Maden”. *Cumhuriyet Kitap*. 20 Şubat 1997. 1-5.
- Cengiz, Metin (1997). “Şiirin Ağır Büyüsündeki Sait Maden”. *Cumhuriyet Kitap*. 20 Şubat 1997.
- Durmaz, Ömer (2008). “Grafik Sanatlar Üzerine Yazılar: Sait Maden I”. *Grafik Tasarım Dergisi*. 16.
- Durmaz, Ömer (2019). “Sait Maden”. http://gsf.deu.edu.tr/gbf/arsiv/gbf_forever/Onucuncu_GencBeyinFirtinasi/Sait_Maden.html, [erişim tarihi: 02.03.2019].
- Özpalabıyıklar, Selahattin (2009). *Bir Usta, Bir Dünya: Sait Maden Tasarımcı Sanatçı Şair*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Tan, Nail (2013). “Yitirdiklerimiz: Sait Maden”. *Türk Dili*. <http://www.tdk.gov.tr/images/20130823.pdf>, [erişim tarihi: 02.03.2019]
- Yalçın, Murat [Ed.] (2010). “Maden, Sait”. *Tanzimat’tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi*. C.2. İstanbul. Yapı Kredi Yayınları, 682.

Madde Yazım Bilgileri

Yazar: DOÇ. DR. MACİT BALIK

Yayın Tarihi: 14.03.2019

Güncelleme Tarihi: 20.12.2020

Eser Adı	Yayın evi	Basım yılı	Eser türü
Yıldızlar Yanar Söner (H. N. Bialik)	Yenilik / İstanbul	1959	Çeviri
Güneş Taşı (O. Paz)	Oluş / İstanbul	1963	Çeviri
Seçmeler (B. Cendrars)	De / İstanbul	1964	Çeviri
Hiçlemeler	? / İstanbul	1971	Şiir
Kara Ada Şiirleri (P. Neruda)	Altın Kitaplar / İstanbul	1971	Çeviri
20 Aşk Şiiri ve Umutsuz Bir Şarkı (P. Neruda)	Varlık Yayınları / İstanbul	1973	Çeviri
Bütün Şiirler (F. G. Lorca)	Cem / İstanbul	1974	Çeviri
Seçme Şiirler (E. Montale)	Cem / İstanbul	1975	Çeviri
Elsa’ya Şiirler (L. Aragon)	Cem / İstanbul	1975	Çeviri
Şiirler (P. Eluard)	Yeni Ankara Yayınevi / İstanbul	1976	Çeviri
Beyazların Çocuklarına Küçük Zenci Öyküleri (Blaise Cendrars)	Derinlik Yayınları / İstanbul	1977	Çeviri
Şiirler (Saint-John Perse)	Tan Kitap Yayın / Ankara	1981	Çeviri

Yol Yazıları	Çekirdek Yayınları / İstanbul	1998	Şiir
Apaık Yüreğim: Özel Günceler (C. Baudelaire)	Çekirdek Yayınları / İstanbul	2000	Çeviri
Ben Kimim (V. Mayakovski)	Dünya Yayıncılık / İstanbul	2003	Çeviri
Şiirin Dip Sularında	Çekirdek Yayınları / İstanbul	2004	Çeviri

İlişkili Maddeler

Sn.	Madde Adı	D.Tarihi / Ö.Tarihi	Benzerlik	İncele
1	DAMLA, Yeter Bektaş	d. 01.09.1970 - ö. ?	Doğum Yeri	Görüntüle
2	FEYZÎ, Ahmed	d. 1837 - ö. 1909	Doğum Yeri	Görüntüle
3	ÖZDEKÎ, Sakine Özdek	d. 1950 - ö. ?	Doğum Yeri	Görüntüle
4	Ömer Lütfi Turan	d. 1931 - ö. ?	Doğum Yılı	Görüntüle
5	Hüseyin Karahan	d. 1931 - ö. ?	Doğum Yılı	Görüntüle
6	Enver Atılğan	d. 13 Ocak 1931 - ö. 25 Ocak 1995	Doğum Yılı	Görüntüle
7	MURAT OZANOĞLU, Durdağı Özen	d. 1965 - ö. 2013	Ölüm Yılı	Görüntüle
8	İHSANÎ/İHSAN/BABACAN, İhsan Babacan	d. 1927 - ö. 23.09.2013	Ölüm Yılı	Görüntüle
9	Mustafa Miyasoğlu	d. 14 Ağustos 1946 - ö. 01 Ağustos 2013	Ölüm Yılı	Görüntüle
10	İhsan Üren	d. 24 Ağustos 1939 - ö. 12 Ekim 2014	Meslek	Görüntüle
11	Asaf Hâlet Çelebi	d. 27 Aralık 1907 - ö. 15 Ekim 1958	Meslek	Görüntüle
12	Ziya Yamaç	d. 1914 - ö. 23 Mayıs 1986	Meslek	Görüntüle
13	SEMA SOYKAN	d. 4 Ağustos 1973 - ö. -	Alan/Yüzyıl/Saha	Görüntüle
14	Cavit Kürnek	d. 25 Ağustos 1933 - ö. 22 Şubat 2019	Alan/Yüzyıl/Saha	Görüntüle
15	Güven Adıgüzel	d. 1983 - ö. ?	Alan/Yüzyıl/Saha	Görüntüle
16	Sait Hikmet	d. 1883 - ö. 1930	Madde Adı	Görüntüle
17	Burhan Sait	d. 1967 - ö. ?	Madde Adı	Görüntüle
18	Talât Sait Halman	d. 7 Temmuz 1931 - ö. 5 Aralık 2014	Madde Adı	Görüntüle